TIESAS SPRIEDUMS (ceturtā palāta)

2011. gada 22. septembrī *

Lieta C-295/10

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Vyriausiasis administracinis teismas* (Lietuva) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2010. gada 13. maijā un kas Tiesā reģistrēts 2010. gada 15. jūnijā, tiesvedībā

Genovaitė Valčiukienė,

Julija Pekelienė,

Lietuvos žaliųjų judėjimas,

Petras Girinskis *un*

Laurynas Arimantas Lašas

pret

Pakruojo rajono savivaldybė,

* Tiesvedības valoda — lietuviešu.

Šiaulių visuomenės sveikatos centras *un*

Šiaulių regiono aplinkos apsaugos departamentas,

piedaloties

Sofita UAB,

Oltas UAB,

Šiaulių apskrities viršininko administracija,

Rimvydas Gasparavičius *un*

Rimantas Pašakinskas.

TIESA (ceturtā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs Ž. K. Bonišo [*J.-C. Bonichot*], tiesneši K. Šīmans [*K. Schiemann*], L. Bejs Larsens [*L. Bay Larsen*] (referents), K. Toadere [*C. Toader*] un A. Prehala [*A. Prechal*],

ģenerāladvokāte J. Kokote [*J. Kokott*],
sekretāre K. Štranca-Slavičeka [*K. Sztranc-Sławiczek*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2011. gada 18. maija tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— G. Valčukienes [*G. Valčiukienė*] un J. Pekelienes [*J. Pekelienė*], *Lietuvos žaliųjų judėjimas*, kā arī P. Girinska [*P. Girinskis*] un L. Arimanta Laša [*L. Arimantas Lašas*] vārdā — S. Dambrausks [*S. Dambrauskas*], *advokatas*,

— Lietuvas valdības vārdā — D. Krjaučūns [*D. Kriaučiūnas*] un J. Balčūnaite [*J. Balčiūnaitė*], pārstāvji,

— Eiropas Komisijas vārdā — P. Olivers [*P. Oliver*] un A. Steiblīte [*A. Steiblytė*], pārstāvji,

ņemot vērā pēc ģenerāladvokātes uzklausīšanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerāladvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 27. jūnija Direktīvas 2001/42/EK par noteiktu plānu un programmu ietekmes uz vidi novērtējumu (OV L 197, 30. lpp.) 3. panta 2. punkta a) apakšpunktu, 3. un 5. punktu, kā arī 11. panta 1. un 2. punktu.

2 Šis lūgums ir iesniegts tiesvedībā starp G. Valčukieni, J. Pekelieni, *Lietuvos žaliųjų judėjimas* (Lietuvas Zaļo kustība), P. Girinski [*P. Girinskis*], kā arī L. Arimantu Lašu [*L. Arimantas Lašas*] un *Pakruojo rajono savivaldybė* (Pakrojas rajona pašvaldība), *Šiaulių visuomenės sveikatos centras* (Šauļu Sabiedrības veselības centrs) un *Šiaulių regiono aplinkos apsaugos departamentas* (Šauļu reģiona Vides aizsardzības departaments) tostarp par diviem 2006. gada 23. marta un 20. aprīļa lēmumiem, ar kuriem *Pakruojo rajono savivaldybė* apstiprināja divus detālplānojumus, kuri abi bija

par noteikumu izstrādi ēku kompleksam intensīvai cūku audzēšanai ar 4000 vietām un piemērotu divu zemes gabalu, uz kuriem tiks būvēts šis komplekss, izmantošanu.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

Direktīva 2001/42

3 Direktīvas 2001/42 preambulas 10.–12. un 19. apsvērumā ir noteikts:

"(10) Visiem plāniem un programmām, kas sagatavotas virknei nozaru un nosaka pamatprincipus turpmākās attīstības saskaņošanai projektiem, kuri uzskaitīti I un II pielikumā Padomes 1985. gada 27. jūnija Direktīvai 85/337/EEK par dažu sabiedrisku un privātu projektu ietekmes uz vidi novērtējumu [(OV L 175, 40. lpp.), kas grozīta ar Padomes 1997. gada 3. marta Direktīvu 97/11/EK (OV L 73, 5. lpp.; turpmāk tekstā — "Direktīva 85/337")] [..], kuri var būtiski ietekmēt vidi, vienmēr būtu jāveic sistemātisks vides novērtējums. Ja tajos

paredzēts izmantot nelielas teritorijas vietējā līmenī [..], novērtējums būtu jāveic tikai tad, ja dalībvalstis konstatē, ka tiem varētu būt būtiska ietekme uz vidi.

(11) Citiem plāniem un programmām, ar ko nosaka pamatprincipus turpmākas attīstības saskaņošanai projektiem, kuriem vienmēr var nebūt būtiskas ietekmes uz vidi, novērtējums būtu jāveic tikai tad, ja dalībvalsts konstatē, ka tiem var būt šāda ietekme.

(12) Gadījumos, kad dalībvalstis pieņem šādus lēmumus, tām būtu jāņem vērā attiecīgie kritēriji, kas noteikti šajā direktīvā.

[..]

(19) Ja saistības veikt novērtējumu ietekmei uz vidi izriet gan no šīs direktīvas, gan citiem Kopienas tiesību aktiem, piemēram, Padomes 1979. gada 2. aprīļa Direktīvas 79/409/EEK par savvaļas putnu aizsardzību [OV L 103, 1. lpp.], [Padomes 1992. gada 21. maija] Direktīvas 92/43/EEK par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību (OV L 206, 7. lpp., vai arī Eiropas Parlamenta un Padomes 2000. gada 23. oktobra Direktīvas 2000/60/EK, ar ko nosaka Kopienas ūdens resursu politikas pamatprincipus [OV L 337, 1. lpp.], lai izvairītos no novērtējuma dublēšanas, attiecīgajos Kopienas tiesību aktos noteikto prasību ievērošanai dalībvalstis var paredzēt koordinētas vai kopīgas procedūras."

4 Saskaņā ar Direktīvas 2001/42 1. pantu šīs direktīvas mērķis ir nodrošināt augstu vides aizsardzības līmeni un veicināt noturīgu attīstību, sekmējot ekoloģisko apsvērumu integrēšanu plānu un programmu sagatavošanas un pieņemšanas procesā, nodrošinot,

lai saskaņā ar šo direktīvu veiktu vides novērtējumu tādiem plāniem un programmām, kam var būt būtiska ietekme uz vidi.

5 Direktīvas 2001/42 2. pantā ir noteikts:

"Šajā direktīvā:

a) "plāni un programmas" ir plāni un programmas, [..] kā arī visi plānu un programmu grozījumi:

— kurus sagatavo un/vai pieņem valsts, reģionālā vai vietējā līmenī, vai arī tādi, ko pieņemšanai likumdošanas kārtībā parlamentā vai valdībā sagatavo iestāde, un

— kas prasīti saskaņā ar normatīviem vai administratīviem aktiem;

b) "vides novērtējums" nozīmē vides pārskata sagatavošanu, apspriešanu, vides pārskata un apspriešanas rezultātu izmantošanu lēmumu pieņemšanai un informācijas sniegšanu par pieņemto lēmumu saskaņā ar 4. līdz 9. pantu;

[..]."

6 Saskaņā ar šīs direktīvas 3. pantu:

"1. Vides novērtējumu saskaņā ar 4. līdz 9. pantu veic 2. līdz 4. punktā minētajiem plāniem un programmām, kam var būtiska ietekme uz vidi.

2. Saskaņā ar 3. punktu vides novērtējumu veic visiem plāniem un programmām:

a) kas sagatavoti lauksaimniecībā, mežsaimniecībā, zvejniecībā, enerģētikā, rūpniecībā, transportā, atkritumu apsaimniekošanā, ūdens resursu apsaimniekošanā, telekomunikāciju un tūrisma nozarē, pilsētas un lauku [teritorijas] plānošanā vai zemes lietošanā un kuros noteikti pamatprincipi turpmākās attīstības saskaņošanai projektiem, kas uzskaitīti I un II pielikumā Direktīvai [85/337] [..];

[..]

3. Šā panta 2. punktā minētajiem plāniem un programmām, kurās noteikta nelielu teritoriju izmantošana vietējā līmenī, [..] vides novērtējums vajadzīgs tikai tad, ja dalībvalstis konstatē, ka tie var būtiski ietekmēt vidi.

[..]

5. Dalībvalstis nosaka, vai 3. un 4. punktā minētajiem plāniem un programmām var būt būtiska ietekme uz vidi, izvērtējot katru atsevišķi vai pēc plānu vai programmu veida, vai arī izmantojot abas minētās metodes. Šim nolūkam, lai nodrošinātu, ka uz plāniem un programmām, kam var būt būtiska ietekme uz vidi, attiecina šīs direktīvas prasības, dalībvalstīm jāņem vērā attiecīgie II pielikumā noteiktie kritēriji.

[..]"

7 Direktīvas 2001/42 11. panta ar virsrakstu "Saistība ar citiem Kopienas tiesību aktiem" 1. un 2. punktā ir noteikts:

"1. Vides novērtējums, ko veic saskaņā ar šo direktīvu, neskar ne Direktīvā [85/337], ne citos Kopienas tiesību aktos noteiktās prasības.

2. Tādiem plāniem un programmām, attiecībā uz kuriem pienākums veikt ietekmes uz vidi novērtējumu izriet gan no šīs direktīvas, gan no citiem Kopienas tiesību aktiem, dalībvalstis drīkst paredzēt saskaņotu vai kopīgu procedūru izmantošanu, kurās ievērotas attiecīgajos Kopienas tiesību aktos noteiktās prasības, lai *inter alia* novērstu novērtējuma dublēšanos."

8 Direktīvas 2001/42 II pielikumā ir minēti kritēriji, lai noteiktu paredzamo ietekmes uz vidi nozīmīgumu 3. panta 5. punkta izpratnē.

Direktīva 85/337

9 Saskaņā ar Direktīvas 85/337 4. panta 1. punktu tās I pielikumā uzskaitītie projekti ir jāpakļauj novērtējumam, ja vien tie atbilstoši šīs direktīvas 2. panta 3. punktam nav izņēmuma kārtā atbrīvoti no novērtējuma veikšanas.

10 Direktīvas 85/337 I pielikuma 17. punktā ir iekļautas iekārtas intensīvai cūku audzēšanai ar vairāk nekā 3000 vietām nobarojamām cūkām.

11 Direktīvas 85/337 4. panta 2. punktā ir noteikts:

"Saskaņā ar 2. panta 3. punktu dalībvalstis:

a) ar katra gadījuma pārbaudēm

vai

b) pēc dalībvalsts noteiktajiem limitiem vai kritērijiem

attiecībā uz II pielikumā uzskaitītajiem projektiem nosaka, vai projekts jānovērtē saskaņā ar 5. līdz 10. pantu.

Dalībvalstis var nolemt piemērot gan a) gan b) apakšpunktā minēto kārtību."

Valsts tiesības

Vides aizsardzības likums

12 Saskaņā ar Vides aizsardzības likuma (*Aplinkos apsaugos įstatymas*), kas grozīts ar 2004. gada 19. februāra likumu (*Žin.*, 2004, Nr. 36-1179; turpmāk tekstā — "Vides aizsardzības likums"), 1. panta 10., 17. un 18. punktu šajā likumā:

"10) *ietekmes uz vidi novērtējums* ir plānotās saimnieciskās darbības iespējamās ietekmes uz vidi noteikšanas, definēšanas un novērtēšanas process;

[..]

17) *stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums* ir noteiktu plānu un programmu īstenošanas iespējamās ietekmes uz vidi noteikšanas, aprakstīšanas un novērtēšanas process, kura laikā izstrādā dokumentus attiecībā uz stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu, veic konsultācijas, pirms plāna vai programmas pieņemšanas un/vai

apstiprināšanas ņem vērā novērtējuma un konsultāciju rezultātu un sniedz informāciju saistībā ar lēmumu par plāna vai programmas pieņemšanu un/vai apstiprināšanu;

18) *plāni un programmas* ir dokumenti, kuri attiecas uz plānošanu valsts, reģionālā vai vietējā līmenī ([..] teritorijas plānošanas dokumenti [..]), kuri ir izstrādāti, apstiprināti un/vai pieņemti saskaņā ar spēkā esošajiem tiesību aktiem vai saskaņā ar valsts pārvaldes iestāžu izpildvaras pilnvarām un kuru īstenošanas sekām var būt nozīmīga ietekme uz vidi, ieskaitot šādu plānu un programmu pilnīgus vai daļējus grozījumus."

13 Šī likuma 27. panta 1. punktā ir paredzēts, ka plāni un programmas, kuru īstenošana var atstāt būtisku ietekmi uz vidi, ir jāsagatavo un jāīsteno, pamatojoties uz šo likumu un citiem normatīviem un administratīviem aktiem, kas attiecas uz stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu, teritorijas plānošanu un ietekmes uz vidi monitoringu.

Teritorijas plānošanas likums

14 No Teritorijas plānošanas likuma (*Teritorijų planavimo įstatymas*), kas grozīts ar 2004. gada 15. janvāra likumu (*Žin.*, 2004, Nr. 21-617; turpmāk tekstā — "Teritoriju plānošanas likums"), 4. panta 3. punkta 4. apakšpunkta izriet, ka tādi detālplānojumi kā pamata lietā apstrīdētie ir dokumenti, kuri attiecas uz teritorijas plānošanu vietējā līmenī.

15 Šī likuma 25. panta 4. punktā ir noteikts, ka, izstrādājot detālplānojumu, stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu attiecībā uz lēmumiem par teritorijas plānošanas dokumentu veic tikai gadījumā, ja tas ir paredzēts tiesiskajā regulējumā vai citos normatīvajos vai administratīvajos aktos.

2004. gada 18. augusta Lēmums Nr. 967

16 Direktīvas 2001/42 normas Lietuvas tiesiskajā regulējumā tostarp ir ieviestas ar Lietuvas Republikas valdības 2004. gada 18. augusta Lēmumu Nr. 967 par kārtību, kādā veicama plānu un programmu stratēģiskās ietekmes uz vidi novērtēšanas procedūra (*Nutarimas dėl planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo*) (*Žin.*, 2004, Nr. 130-4650; turpmāk tekstā — "Lēmumā Nr. 967 noteiktā kārtība").

17 Lēmumā Nr. 967 noteiktās kārtības 7.1. punktā ir paredzēts, ka stratēģiskais novērtējums ir obligāti jāveic gadījumā, kad plāni un programmas attiecas uz zemes gabalu izmantošanu vai teritorijas plānošanu saistībā ar tādu saimnieciskās darbības projektu īstenošanu, kuri ir minēti Likuma par plānotās saimnieciskās darbības ietekmes uz vidi novērtējumu (*Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymas*), kas grozīts ar 2005. gada 21. jūnija likumu (*Žin.*, 2005, Nr. 84-3105; turpmāk tekstā — "Likums par plānotās saimnieciskās darbības ietekmes uz vidi novērtējumu"), 1. vai 2. pielikumā.

18 Lēmumā Nr. 967 noteiktās kārtības 3.4. punktā tomēr ir noteikts, ka tā neattiecas uz "teritorijas plānošanas dokumentu, kuros ir paredzēts tikai viens saimnieciskās darbības objekts" sagatavošanu un apstiprināšanu.

19 2004. gada 18. augusta Lēmums Nr. 967 tika atcelts ar Lietuvas Republikas valdības 2011. gada 27. aprīļa Lēmumu Nr. 467 (*Žin*., 2011, Nr. 50), ar ko, sākot ar 2011. gada 1. maiju, atceļ Lēmumā Nr. 967 noteiktās kārtības 3.4. punktu.

Likums par plānotās saimnieciskās darbības ietekmes uz vidi novērtējumu

20 Ar Likumu par plānotās saimnieciskās darbības ietekmes uz vidi novērtējumu tostarp ir paredzēts ieviest Direktīvu 85/337.

21 Šī likuma 1. pielikuma 1.1. punkts attiecas uz "aprīkojumu cūku audzēšanai (900 vai vairāk sivēnmātes un 3000 vai vairāk citas cūkas)".

Pamata lieta un prejudiciālie jautājumi

22 Ar 2005. gada 24. marta lēmumu *Pakruojo rajono savivaldybė* apstiprināja sabiedrības *Saerimner UAB* piedāvājumu celt līdz pat vienpadsmit ēku kompleksus, kas paredzēti cūku audzēšanai, Pakrojas rajona teritorijā.

23 2006. gada 23. februārī *Pakruojo rajono savivaldybė* izsniedza atļauju sabiedrībām *Sofita UAB* un *Oltas UAB*, kuru mātes sabiedrība ir *Saerimner UAB*, pasūtīt detālplānojumus diviem ēku kompleksiem, kas paredzēti intensīvai cūku audzēšanai ar 4 000 vietām, divās apdzīvotās vietās pie Klovaiņu [*Klovainiai*] ciema Pakrojas rajonā.

24 Ar diviem 2006. gada 23. marta un 20. aprīļa lēmumiem *Pakruojo rajono savivaldybė* apstiprināja šos detālplānojumus; tajos vienādi ir reglamentēta šo ēku kompleksu, katrā no kuriem ir paredzētas 4 000 vietas un 10 000 m3 vircas tvertnes, būvniecība, kā arī divu zemes gabalu, uz kuriem šie ēku kompleksi tiks būvēti, izmantošana.

25 Ar minētajiem detālplānojumiem tika definēta teritorijas izmantošana vietējā līmenī. Saskaņā ar Teritorijas plānošanas likuma 4. panta 3. punkta 4. apakšpunktu šādi detālplānojumi ir dokumenti, kuri attiecas uz teritorijas plānošanu vietējā līmenī.

26 Prasītāji pamata lietā tostarp apstrīdēja *Šiaulių apygardos administracinis teismas* (Šauļu Administratīvā apgabaltiesa) šo divu apstiprināšanas lēmumu likumību, apgalvojot, ka kompetentajām iestādēm bija jāveic stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums Vides aizsardzības likuma 1. panta 17. punkta izpratnē.

27 Ar 2009. gada 21. februāra spriedumu iepriekš minētā tiesa noraidīja prasību kā nepamatotu.

28 Šī tiesa norādīja, ka saskaņā ar valsts tiesisko regulējumu, tostarp Lēmumā Nr. 967 noteiktās kārtības 3.4. punktu, stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums neattiecas uz tādiem teritoriālās plānošanas dokumentiem, kuros, tāpat kā abos apstrīdētajos detālplānojumos, ir paredzēts tikai viens saimnieciskās darbības objekts.

29 Minētā tiesa precizēja, ka šajā gadījumā bija jāpiemēro tikai Likums par plānotās saimnieciskās darbības ietekmes uz vidi novērtējumu, kā tas arī notika. Līdz ar to attiecīgo sabiedrību saimnieciskās darbības projektiem tika veikts vienīgi ietekmes uz vidi novērtējums Vides aizsardzības likuma 1. panta 10. punkta izpratnē.

30 Šī tiesa līdz ar to noraidīja prasītāju pamata lietā argumentu, ka būtu bijis jāveic arī stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums.

31 Apelācijas sūdzībā, ko prasītāji pamata lietā iesniedza iesniedzējtiesā, tie norādīja, ka saskaņā ar Teritorijas plānošanas likuma 16. pantu gadījumā, ja nav sagatavoti dokumenti par vispārējo teritorijas plānojumu, par teritorijas plānošanu atbildīgajām iestādēm pirms projekta būvniecības ir jāizstrādā plāns un jāveic šī projekta stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums.

32 Attiecībā uz Lēmumā Nr. 967 noteiktās kārtības 3.4. punktu prasītāji pamata lietā būtībā apgalvoja, ka plāni, kas tika apstiprināti ar 2006. gada 23. marta un 20. aprīļa lēmumiem, nevar tikt kvalificēti kā plānošanas dokumenti, kuros ir paredzēts tikai viens saimnieciskās darbības objekts. Tas neatbilstot īstenībai, un līdz ar esot bijis jāveic stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums.

33 Iesniedzējtiesa uzskata, ka valsts tiesiskajā regulējumā, kas bija spēkā faktu norises pamata lietā laikā, nebija noteikts pienākums šiem diviem apstrīdētajiem detālplānojumiem veikt stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu. Taču, ņemot vērā faktu, ka

ar valsts tiesisko regulējumu tikusi ieviesta Direktīva 2001/42, iesniedzējtiesai radās šaubas par to, vai šis valsts tiesiskais regulējums ir saderīgs ar šo direktīvu.

34 Šādos apstākļos *Vyriausiasis administracinis teismas* (Augstākā administratīvā tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai fakts, ka tiek noteikts, ka stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums nav jāveic attiecībā uz tiem dokumentiem par teritorijas plānošanu vietējā līmenī, kuru detalizētajā pamatojumā ir paredzēts tikai viens saimnieciskās darbības objekts, kā tas ir noteikts Lietuvas Republikas tiesiskajā regulējumā, tostarp [Lēmumā Nr. 967 noteiktās kārtības] 3.4. punktā, [..] var tikt uzskatīts par noteiktu plānu un programmu ietekmes uz vidi novērtējumu Direktīvas 2001/42[..] 3. panta 5. punkta izpratnē?

2) Vai šajā lietā piemērojamās valsts tiesību normas, saskaņā ar kurām, nenosakot katrā konkrētā gadījumā, vai projekts var atstāt būtisku ietekmi uz vidi, teritorijas plānošanas dokumentos par nelielu zemes platību vietējā līmenī izmantošanu — kā šajā lietā — nav veikts stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums, jo šie plānošanas dokumenti attiecas uz tikai vienu saimnieciskās darbības objektu, ir saderīgas ar Direktīvas 2001/42 3. panta 2. punkta a) apakšpunkta un 3. un 5. punkta prasībām?

3) Vai Direktīvas 2001/42 noteikumi, tostarp tās 11. panta 1. punkts, ir jāinterpretē tādējādi, ka tādos apstākļos, kādi ir šajā lietā, kad ietekmes uz vidi novērtējums ir veikts saskaņā ar [..] Direktīvu 85/337 [..], nav piemērojamas Direktīvas 2001/42 prasības?

4) Vai Direktīvas 2001/42 11. panta 2. punkta piemērošanas jomā ietilpst arī Direktīva 85/337?

5) Ja atbilde uz ceturto jautājumu ir apstiprinoša, vai tas, ka ir veikts novērtējums atbilstoši Direktīvai 85/337, nozīmē, ka pienākums veikt ietekmes uz vidi novērtējumu, piemērojot Direktīvu 2001/42 tādā situācijā, kāda ir šajā lietā, būtu uzskatāms par divkāršu novērtējumu Direktīvas 2001/42 11. panta 2. punkta izpratnē?

6) Ja atbilde uz piekto jautājumu ir apstiprinoša, vai Direktīvā 2001/42, tostarp tās 11. panta 2. punktā, dalībvalstīm ir noteikts pienākums valsts tiesiskajā regulējumā paredzēt koordinētas vai kopīgas novērtējuma procedūras atbilstoši Direktīvā 2001/42 un Direktīvā 85/337 noteiktajām prasībām, lai izvairītos no divkāršas novērtēšanas?"

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo un otro jautājumu

35 Iesākumā ir jāprecizē, ka no iesniedzējtiesas lēmuma izriet, ka "detālplānojumi", par kuriem ir runa pamata lietā, ir "vietēja līmeņa teritorijas plānošanas dokumenti" Lēmumā Nr. 967 noteiktās kārtības 3.4. punkta un 7.1. punkta izpratnē. Šie dokumenti ir "plāni un programmas" Vides aizsardzības likuma 1. panta 18. punkta izpratnē.

Pamata lietā apstrīdētie plāni tika apstiprināti, pirms tika sagatavoti plāni par vispārējo teritorijas plānojumu.

36 Ņemot vērā šos ievada apsvērumus, ir jāuzskata, ka iesniedzējtiesa ar šiem pirmajiem diviem jautājumiem, kuri ir jāaplūko kopā, būtībā jautā, vai Direktīvas 2001/42 3. panta 2. punkta a) apakšpunkts un 3. un 5. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tiem ir pretējs tāds valsts tiesiskais regulējums kā pamata lietā, saskaņā ar kuru, ja teritorijas plānošanas dokumentos par nelielu zemes platību vietējā līmenī izmantošanu ir paredzēts tikai viens saimnieciskās darbības objekts, netiek veikts novērtējums atbilstoši minētajai direktīvai.

37 Kā izriet no Direktīvas 2001/42 1. panta, tās galvenais mērķis ir veikt vides novērtējumu plāniem un programmām, kam var būt būtiska ietekme uz vidi to izstrādāšanas laikā un vēl pirms to pieņemšanas.

38 Šajā ziņā ir jākonstatē, ka tādi plāni kā pamata lietā apstrīdētie ir minēti Direktīvas 2001/42 3. panta 2. punkta a) apakšpunktā — attiecībā uz kuriem, izņemot šī paša panta 3. punktā paredzēto atkāpi, ir jāveic vides novērtējums — un ka — konkrētāk — tajos, kā izriet no iesniedzējtiesas lēmuma, ir noteikta kārtība, saskaņā ar kuru var tikt atļauta projektu, kuri uzskaitīti Direktīvas 85/337 I pielikuma 17. punktā, īstenošana.

39 Šajā ziņā Direktīvas 2001/42 3. panta 2. punkta a) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas ir piemērojams arī tādam plānam, kurš vienā nozarē nosaka īstenošanas kārtību projektam, kurā ir paredzēts tikai viens saimnieciskās darbības objekts.

40 No minētā 3. panta 2. punkta a) apakšpunkta redakcijas, to lasot kopā ar Direktīvas 2001/42 preambulas 10. apsvērumu, nevar secināt, ka tā piemērošanas joma būtu ierobežota tikai attiecībā uz tādiem plāniem un programmām, kuros ir paredzēti vairāki objekti vai kuri attiecas uz vairākām nozarēm, kas ir minētas šajā tiesību normā.

41 Turklāt iepriekš minētajā apsvērumā ietvertie vārdi "visiem plāniem un programmām, kas sagatavoti virknei nozaru" apstiprina, ka minētās direktīvas 3. panta 2. punkta a) apakšpunkts attiecas uz visiem plāniem un programmām, kas ir izstrādāti katrā no šajā pantā minētajām nozarēm, tostarp atsevišķi ņemot lauku teritorijas plānošanas nozari, nevis tikai uz tiem plāniem un programmām, kas ir izstrādāti vairākām no šīm nozarēm kopā.

42 Tā kā visas attiecīgās nozares ir ļoti plašas, tad jebkādas citas interpretācijas sekas būtu būtisks minētās tiesību normas piemērošanas jomas ierobežojums un līdz ar to tiktu apdraudēts Direktīvas 2001/42 galvenais mērķis. Šādas interpretācijas sekas būtu tādas, ka šī direktīva varētu nebūt piemērojama pat liela mēroga projektiem, ja tie attiektos tikai uz vienu saimnieciskās darbības veidu.

43 Tālāk ir jākonstatē, ka minētie plāni var attiekties uz Direktīvas 2001/42 3. panta 3. punktu, saskaņā ar kuru plāniem, kuros tiek noteikta nelielu teritoriju izmantošana vietējā līmenī, vides novērtējums vajadzīgs tikai tad, ja dalībvalstis konstatē, ka "tie var būtiski ietekmēt vidi".

44 Tādiem plāniem, par kādiem ir runa pamata lietā, dalībvalstis saskaņā ar Direktīvas 2001/42 3. panta 5. punktu nosaka, vai minētajiem plāniem var būt būtiska ietekme uz vidi un vai tiem ir jāveic novērtējums saskaņā ar šo direktīvu, vai nu izvērtējot

katru plānu atsevišķi, vai pēc plānu vai programmu veida. Saskaņā ar to pašu tiesību normu dalībvalstis var arī izvēlēties izmantot abas minētās novērtējuma metodes.

45 Šajā ziņā ir jāprecizē, ka Direktīvas 2001/42 3. panta 5. punktā minēto plānu novērtējuma mehānismu mērķis ir atvieglot to plānu identificēšanu, kuriem ir obligāti jāveic novērtējums tādēļ, ka tiem var būt būtiska ietekme uz vidi.

46 Dalībvalstu rīcības brīvībai, kas tām noteikta saskaņā ar Direktīvas 2001/42 3. panta 5. punktu, lai noteiktu tādu plānu veidus, kuriem var būt būtiska ietekme uz vidi, ar šīs direktīvas 3. panta 3. punktā, to lasot kopā ar šī paša panta 2. punktu, paredzēto pienākumu veikt vides novērtējumu plāniem, kuriem var būt būtiska ietekme uz vidi, tostarp to raksturiezīmju un ietekmes uz teritorijām, kas varētu tikt ietekmētas, dēļ, ir noteiktas robežas.

47 Līdz ar to dalībvalsts, nosakot kritēriju, kura sekas būtu tādas, ka praksē jau iepriekš kādu projektu kategorija pilnībā tiktu atbrīvota no pienākuma tiem veikt ietekmes uz vidi novērtējumu, pārsniegtu dalībvalsts rīcības brīvību, kura tai ir atbilstoši Direktīvas 2001/42 3. panta 5. punktam, to lasot kopā ar šī panta 2. un 3. punktu, izņemot, ja visus atbrīvotos projektus varētu uzskatīt par tādiem, kuriem nevar būt būtiska ietekme uz vidi, balstoties uz tādiem adekvātiem kritērijiem kā tostarp projektā paredzētā objekta veids, teritorijas, kurā atradīsies projekts, lielums vai skarto dabas teritoriju jutīgums (šajā ziņā attiecībā uz rīcības brīvību, kura dalībvalstīm ir noteikta ar Direktīvas 85/337 4. panta 2. punktu, skat. 2009. gada 16. jūlija spriedumu lietā C-427/07 Komisija/Īrija, Krājums, I-6277. lpp., 42. punkts un tajā minētā judikatūra).

48 Tas tā nav tāda kritērija gadījumā, saskaņā ar kuru attiecīgais teritorijas plānošanas dokuments attiecas tikai uz vienu saimnieciskās darbības objektu. Šāds kritērijs ne vien ir pretrunā Direktīvas 2001/42 3. panta 2. punkta a) apakšpunktam, bet arī nav tāds, ar kuru varētu novērtēt, vai plānam ir vai nav "būtiska ietekme" uz vidi.

49 Lēmumā Nr. 967 noteiktās kārtības 3.4. punkta ne pārāk precīzā redakcija turklāt var radīt grūtības skaidri noteikt to plānu kategoriju, kurus kompetentās iestādes var uzskatīt par plāniem, kuros "ir paredzēts tikai viens saimnieciskās darbības objekts".

50 Tomēr ir jānorāda, ka ar tādu valsts tiesību normu kā šis 3.4. punkts no vides novērtējuma Vides aizsardzības likuma 1. panta 17. punkta izpratnē varētu izvairīties attiecībā uz visiem plāniem, kuros ir paredzēts tikai viens saimnieciskās darbības objekts, kā, piemēram, Direktīvas 85/337 I pielikuma 17. punktā minētajiem kompleksiem cūku nobarošanai, lai arī nevar izslēgt iespēju, ka šādā tiesību normā minētiem plāniem var būt būtiska ietekme uz vidi.

51 Tātad, pamatojoties uz vispārēju novērtējumu, nevar uzskatīt, ka visi plāni, kuri ir izslēgti no tādas valsts tiesību normas kā Lēmumā Nr. 967 noteiktās kārtības 3.4. punkts, nevarētu atstāt būtisku ietekmi uz vidi.

52 Turklāt pat tad, ja vairākiem plāniem, kuriem būtu piemērojama šāda tiesību norma, nebūtu būtiskas ietekmes uz vidi, tomēr, neveicot vispārēju novērtējumu, nevar uzskatīt, ka tas tā nebūtu, ja tiktu ņemta vērā kopējā ietekme, kuru radīs šādi plāni.

53 Visbeidzot, ir svarīgi konstatēt, ka tādas tiesību normas, kādas ir paredzētas Lēmumā Nr. 967 noteiktās kārtības 3.4. punktā, ne vien ir pretrunā Direktīvas 2001/42 mērķim, tostarp tās 3. panta 2., 3. un 5. punktam, kuru mērķis ir neatbrīvot no vides

novērtējuma nevienu plānu, kurš var atstāt būtisku ietekmi uz vidi, bet tajās arī nekādi nav garantēts, ka kompetentās iestādes ņems vērā Direktīvas 2001/42 II pielikumā paredzētos kritērijus, kā tas ir skaidri prasīts šīs direktīvas 3. panta 5. punkta otrajā teikumā, lai nodrošinātu, ka šis novērtējums tiek veikts visiem plāniem, kuri var atstāt būtisku ietekmi uz vidi.

54 Līdz ar to uz pirmo un otro jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 2001/42 3. panta 5. punkts, to lasot kopā ar šīs direktīvas 3. panta 3. punktu, ir jāinterpretē tādējādi, ka ar to nav saderīgs tāds valsts tiesiskais regulējums kā pamata lietā, kurā tik vispārēji un neveicot novērtējumu katrā atsevišķā gadījumā ir noteikts, ka, ja plānos par nelielu zemes platību vietējā līmenī izmantošanu ir paredzēts tikai viens saimnieciskās darbības objekts, nav jāveic novērtējums atbilstoši minētajai direktīvai.

Par trešo, ceturto un piekto jautājumu

55 Ar šiem jautājumiem, kuri ir jāaplūko kopā, iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Direktīvas 2001/42 11. panta 1. un 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka vides novērtējums, kas veikts saskaņā ar Direktīvu 85/337, atbrīvo no pienākuma veikt šādu novērtējumu atbilstoši Direktīvai 2001/42.

56 Lai atbildētu uz šo jautājumu, ir jāatgādina, ka no iesniedzējtiesas lēmuma izriet, ka pamata lietā apstrīdēto detālplānojumu izstrādes laikā netika veikts nekāds novērtējums saskaņā ar Direktīvu 2001/42.

57 Saskaņā ar Direktīvas 2001/42 11. panta 1. punktu vides novērtējums, ko veic saskaņā ar šo direktīvu, neskar Direktīvā 85/337 noteiktās prasības.

58 No tā izriet, ka vides novērtējums atbilstoši Direktīvai 85/337 papildus Direktīvā 2001/42 paredzētajam novērtējumam tiek veikts tad, ja tas ir prasīts Direktīvas 85/337 tiesību normās.

59 Tāpat ietekmes uz vidi novērtējums saskaņā ar Direktīvu 85/337 neskar tikai Direktīvā 2001/42 vien noteiktās prasības un minētais novērtējums nevar atbrīvot no pienākuma veikt Direktīvā 2001/42 paredzēto vides novērtējumu, lai panāktu atbilstību tiem vides aspektiem, kas ir raksturīgi šai direktīvai.

60 Tā kā Direktīvā 2001/42 un Direktīvā 85/337 paredzētie novērtējumi vairākos aspektos atšķiras, tad abās šajās direktīvās noteiktās prasības ir jāpiemēro kumulatīvi.

61 Šajā ziņā ir jānorāda, ka gadījumā, ja attiecīgajā dalībvalstī būtu paredzēta koordinēta vai kopīga procedūra, no Direktīvas 2001/42 11. panta 2. punkta izriet, ka šajā procedūrā ir jāpārbauda, vai vides novērtējums ir veikts atbilstoši visām tiesību normām, kas ietvertas attiecīgajās dažādajās direktīvās.

62 Šādos apstākļos iesniedzējtiesai ir jāpārbauda, vai novērtējumu, kas pamata lietā ticis veikts saskaņā ar Direktīvu 85/337, var uzskatīt par koordinētu vai kopīgu procedūru

un vai novērtējumā ir ievērotas visas Direktīvā 2001/42 noteiktās prasības. Ja tas tā izrādītos, tad vairs nebūtu jāveic jauns novērtējums atbilstoši Direktīvai 2001/42.

63 Ņemot vērā šos apsvērumus, uz trešo, ceturto un piekto jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 2001/42 11. panta 1. un 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka vides novērtējums, kas veikts saskaņā ar Direktīvu 85/337, neatbrīvo no pienākuma veikt šādu novērtējumu atbilstoši Direktīvai 2001/42. Tomēr iesniedzējtiesai ir jāpārbauda, vai novērtējums, kas veikts saskaņā ar Direktīvu 85/337, ir atzīstams par koordinētu vai kopīgu procedūru un vai tajā ir ievērotas visas Direktīvā 2001/42 noteiktās prasības. Ja tas tā izrādītos, tad vairs nebūtu jāveic jauns novērtējums atbilstoši Direktīvai 2001/42.

Par sesto jautājumu

64 Ar šo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Direktīvas 2001/42 11. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka dalībvalstīm ir noteikts pienākums savā tiesiskajā regulējumā paredzēt koordinētas vai kopīgas novērtējuma procedūras, kas atbilstu Direktīvā 2001/42 un Direktīvā 85/337 noteiktajām prasībām.

65 No Direktīvas 2001/42 11. panta 2. punkta, kā arī no tās preambulas 19. apsvēruma izriet, ka dalībvalstīm nekādi nav noteikts pienākums paredzēt koordinētas vai kopīgas novērtējuma procedūras plāniem un programmām, attiecībā uz kuriem pienākums veikt ietekmes uz vidi novērtējumu izriet vienlaikus kā no Direktīvas 2001/42, tā no citām direktīvām.

66 Līdz ar to uz sesto jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 2001/42 11. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tajā nav noteikts pienākums dalībvalstīm savā tiesiskajā regulējumā paredzēt koordinētas vai kopīgas novērtējuma procedūras, kas atbilstu Direktīvā 2001/42 un Direktīvā 85/337 noteiktajām prasībām.

Par tiesāšanās izdevumiem

67 Attiecībā uz pamata lietas dalībniekiem šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto lietas dalībnieku tiesāšanās izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (ceturtā palāta) nospriež:

1) **Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 27. jūnija Direktīvas 2001/42/EK par noteiktu plānu un programmu ietekmes uz vidi novērtējumu 3. panta 5. punkts, to lasot kopā ar šīs direktīvas 3. panta 3. punktu, ir jāinterpretē tādējādi, ka ar to nav saderīgs tāds valsts tiesiskais regulējums kā pamata lietā, kurā tik vispārēji un neveicot novērtējumu katrā atsevišķā gadījumā ir noteikts, ka, ja plānos par nelielu zemes platību vietējā līmenī izmantošanu ir paredzēts tikai viens saimnieciskās darbības objekts, nav jāveic novērtējums atbilstoši minētajai direktīvai;**

2) **Direktīvas 2001/42 11. panta 1. un 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka vides novērtējums, kas veikts saskaņā ar Padomes 1985. gada 27. jūnija Direktīvu 85/337/EEK par dažu sabiedrisku un privātu projektu ietekmes**

uz vidi novērtējumu, kas grozīta ar Padomes 1997. gada 3. marta Direktīvu 97/11/EK, neatbrīvo no pienākuma veikt šādu novērtējumu atbilstoši Direktīvai 2001/42. Tomēr iesniedzējtiesai ir jāpārbauda, vai novērtējums, kas veikts saskaņā ar Direktīvu 85/337, ir atzīstams par koordinētu vai kopīgu procedūru un vai tajā ir ievērotas visas Direktīvā 2001/42 noteiktās prasības. Ja tas tā izrādītos, tad vairs nebūtu jāveic jauns novērtējums atbilstoši Direktīvai 2001/42;

3) Direktīvas 2001/42 11. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tajā nav noteikts pienākums dalībvalstīm savā tiesiskajā regulējumā paredzēt koordinētas vai kopīgas novērtējuma procedūras, kas atbilstu Direktīvā 2001/42 un grozītajā Direktīvā 85/337 noteiktajām prasībām.

[Paraksti]